

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO. 1 (3553) ●

● СУБОТА, 6 СТУДЗЕНЯ, 2018

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Радасць на тварах
Вываванцы дзіцячых дамоў сямейнага тыпу з усёй краіны пабывалі на навагоднім Лядовым свяце ў Мінску **Стар. 2**

Гукі чароўных флейтаў
Мінскі квартэт “Brevis” адзначыў 20-гадовы юбілей святочным канцэртам **Стар. 3**

Смакі з Бацькаўшчыны
У расійскім горадзе Кургане адкрыўся магазін “Белорусские продукты” **Стар. 4**

ТРАДЫЦЫ

Чым кірмаш багаты

Супляменнікі з Даўгаўпілса ў чарговы раз шырока, з удзелам шматлікіх гасцей зладзілі яскравае свята ў беларускім народным стылі

У кожнай з беларускіх суполак замежжа ёсць прыярытэты ў працы. І з гадамі кожная суполка прыкарошваецца традыцыямі — нібы ёлкі навагоднія. Да нажытага раней дадаецца нешта новае. Так і ў нас добрай традыцыяй стаў Міжнародны фестываль народнай культуры “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе”: ён прайшоў 24-25 лістапада 2017 года, і ўжо сёмы раз. Удзельнічалі ў ім беларускія аматарскія гурты з Латвіі, Літвы, Эстоніі ды Беларусі. Культурны форум, як заўсёды, быў салідным: уключай канферэнцыю, майстар-клас рамеснікаў, кніжную акцыю, выставу восеньскіх дароў, гала-канцэрт, дабрачынны канцэрт у пансіянаце, выставу карцін. Раскажу пра ўсё патроху.

Канферэнцыя

Кірмаш, які ладзіў Даўгаўпілскі Цэнтр беларускай культуры, адкрываўся канферэнцыяй “Культурны мост: Латвія — Літва — Эстонія — Беларусь”. Мы прымалі гасцей у новым офісе: па вуліцы Аляяс, 68-1А. Дарэчы, так супала, што ў той жа дзень дэпутаты гарадской думы аднагалосна вырашылі прадаставіць тэрыторыю памяшканні ЦБК у пастаяннае, доўгатэрміновае карыстанне. На сустрэчы выступалі кіраўнікі дэлегацый Бабруйска і Браслава (Беларусь), Маарду (Эстонія) і Вісагінаса (Літва). Госці падарылі нам традыцыйныя сувеніры сваіх гарадоў і краін. Мы расказалі пра сваю дзейнасць, буйныя праекты, прэзентавалі кнігу “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе”. Самае галоўнае: на фест-канферэнцыях ідзе абмен ідэямі, ёсць жывыя зносіны, абмеркаванне праблем зберажэння беларускай культуры ва ўмовах жыцця за межамі

На гала-канцэрце ў Даўгаўпілсе жартавалі, спявалі, танцавалі

Бацькаўшчыны, устанаўленне новых кантактаў. Скажам, летам 2017-га наш гурт “Пралескі” быў у Бабруйску на фестывалі “Вянок дружбы”, а восенню ўжо ЦБК прымаў на кірмашы танцавальны гурт “Альянс” з Бабруйска.

Рамесная выстава і кніжная акцыя

У фае Дома Адзінства разгарнулася кірмашова-рамесная выстава з майстар-класамі. Майстрыха Браслаўскага музейнага аб’яднання Ларыса Дарафейчык паказвала, як робяцца свістулькі з гліны, а Людміла Рулевіч майстравала снегіра з нітак. Рамеснікі Клуба народных майстроў “Крыніца” Глыбоцкага раёна Ала Галай, Алена Альшэўская і Аляксандр Плігаўка прадставілі творы дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва: вырабы з лямцу, вышыўку, саламапляценне, ручнікі. Алена Балаша, рамесніца з Мёрскага раёна, таксама прывезла шмат цікавага: плеценыя ваўняныя паясы, ільняныя й саламя-

ныя абярэгі, шытыя з тканіны лялькі, драўляную разьбяную ключніцу, вязаныя сумачкі...

А вось і даўгаўпілскія рукадзельніцы: Ядвіга Гарбунова асвоіла валеныя шкарпэткі і вязаныя вырабы, Вікторыя Іванова робіць плеценыя з лазы рэчы, Наталля Алейнікава — сувеніры. А побач гаспадыні суполкі “Уздым” дзяліліся сакрэтамі вырошчвання гародніны, ягад, садавіны і хатніх нарыхтовак на зіму. Прадоўжылася на чарговым кірмашы й дабрачынная кніжная акцыя. Бібліятэка ЦБК папоўнілася дзясяткам новых кніг, а дароўцы за тое атрымалі фірмовыя сувеніры — “Гузкі шчасця”. А пакуль рыхтаваўся гала-канцэрт, святочную атмасферу ў Доме Адзінства стваралі спевы беларускіх аматарскіх гуртоў Латгаліі ды Эстоніі.

Гала-канцэрт у Доме Адзінства

У канцэртнай зале — аншлаг: няма свабодных месцаў. Радуюся,

што нашы беларускія справы карыстаюцца такой папулярнасцю ў латвійскім горадзе. Удзельнікаў і гасцей свята віталі старшыня Камітэта па пытаннях адукацыі ды культуры Даўгаўпілскай гарадской думы Яніс Дукшынскі, першы сакратар Амбулсады Беларусі ў Латвіі Аляксей Васількоў, консул Генконсульства Беларусі ў Даўгаўпілсе Антаніна Струнеўская, консул-саветнік Генконсульства Расіі ў Даўгаўпілсе Наталля Пуставалава. Беларускія дыпламаты выканалі прыемную місію: уручылі ЦБК узнагароды конкурсу “Культура” для беларусаў замежжа, які праводзіў Рэспубліканскі цэнтр нацыянальных культур Мінкультуры Беларусі. Дарэчы, “кірмашовы праект” ЦБК увайшоў у групу пераможцаў! І консул Антаніна Струнеўская пажадала “Беларускаму кірмашу ў Даўгаўпілсе” дасягнуць размаху “Славянскага базару ў Віцебску”. Будзем старацца! → **Стар. 4**

ВЕСТКІ

На роднай мове

Іван Іванаў

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі прайшла прэзентацыя рыма-каталіцкага выдання Новага Запавету на беларускай мове

У пару 500-годдзя беларускага кнігадрукавання ў вернікаў розных хрысціянскіх канфесій з’явілася магчымасць чытаць Евангелле і на беларускай мове. Пра вынік шматгадовай саборнай перакладчыцкай дзейнасці членаў Біблейскай камісіі Беларускай праваслаўнай царквы ў супрацы з Біблейскім таварыствам у Беларусі мы пісалі: 15 лістапада ў Нацыянальнай бібліятэцы прэзентаваўся “Новы Заповіт Госпада Нашага Ісуса Хрыста” на сучаснай беларускай мове (гл. “Высокае слова”. — ГР, 30.11.2017).

І вось прыйшла яшчэ адна добрая вестка: 19 снежня мінулага года ў Нацыянальнай бібліятэцы была прэзентацыя і рыма-каталіцкага выдання Новага Запавету на беларускай мове. На сайце НББ пададзены фотарэпартаж з падзеі, ёсць у інтэрнэце і грунтоўнае выступленне на прэзентацыі Мітрапаліта Мінска-Магілёўскага, старшыні Канферэнцыі каталіцкіх біскупаў Беларусі арцыбіскупа Тадэвуша Кандрусевіча. Першы поўны афіцыйны пераклад на сучасную і камунікатыўную беларускую мову кнігі Новага Запавету падрыхтаваны за 15 гадоў Рыма-каталіцкім касцёлам у Беларусі. Грунтоўную працу здзейснілі рупліўцы Секцыі па перакладзе літургічных тэкстаў і афіцыйных дакументаў Касцёла Камісіі Божага культу і дысцыпліны сакрамантаў пры Канферэнцыі каталіцкіх біскупаў Беларусі.

За аснову ж для перакладаў Евангелля былі ўзяты найноўшыя крытычныя выданні Новага Запавету “Novum Testamentum Graece” (1993 і 2012 гадоў), якія падаюць грэчаскія тэксты паводле найстаражытнейшых і найлепшых рукапісаў.

ІНІЦЫЯТЫВА

Спявалі пра герояў, пра Айчыну

Мікалай Бойка

Патрыятычны шматнацыянальны фестываль-конкурс мастацтваў правялі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” з Самары

Ва ўсе часы ў розных народаў шануецца памяць пра тых, хто ў пару цяжкіх выпрабаванняў, пераадоўляючы страх смерці, становіўся

на абарону Радзімы. Аднак, сцвярджаюць мудрыя людзі, героямі не нараджаюцца — імі становяцца. Пра тое часта згадвалі ў Расіі, калі напрыканцы года па краіне адзначалі Дзень Герояў Айчыны. У Самары ж якая актыўнасць абласной грамадскай арганізацыі беларусаў і выхадцаў з Беларусі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” арганізавалі Абласны патрыятычны шматнацыянальны дзіцячы і юнацкі фестываль-конкурс мастацтваў “От

героев былых времен...”.

Прэзідэнт суполкі Ірына Глухая лічыць: падзвігі тых, хто адстаяў свабоду і незалежнасць Радзімы на палях бітваў Вялікай Айчыннай вайны, варта памятаць — у імя будучыні. Беларусь, як вядома, прынесла велізарны ахвяры на алтар Перамогі, і таму для беларусаў Самарскай вобласці памятаць пра герояў асабліва важная: “Таму мы і выступілі арганізатарамі патрыятычнага форуму, асноўная ідэя яко-

га — замацоўваць пераемнасць пакаленняў і воінскіх традыцый”.

Мы памятаем, як эстафету памяці з рук пераможцаў падхапілі спачатку іх сыны й дочки, а цяпер яе нясуць ужо іх унукі, праўнукі... Напрыклад, Наталля Яўгенаўна Палашына з горада Сызрань Самарскай вобласці — унучка беларуса Фядоса Сцяпанавіча Хортава. Яна памятае, што дзядуля быў родам з вёскі Новае Займішча Шклоўскага раёна Магілёўшчыны. Ваяваць

пачаў у 1941-м, а закончыў вайну ў Берліне: старшым лейтэнантам інтэнданцкай службы. Быў узнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі, медалём “За баявыя заслугі”.

Унучка Івана Адамавіча Сідаровіча, які нарадзіўся ў вёсцы Ясень Асіповіцкага раёна Магілёўшчыны, расказала нам пра свайго дзядулю: “Ён служыў у войску са снежня 1934-га, удзельнічаў у Савецка-фінскай вайне.

→ **Стар. 3**

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

Радасць на тварах

Выхаванцы дзіцячых дамоў сямейнага тыпу з усёй краіны пабывалі на навагоднім Лядовым свяце ў Мінску

Кацярына Мядзведская

Радасна свяціліся вочы Людмілы ды Юрыя Рубанаў, бацькоў-выхавальнікаў дзіцячага дому сямейнага тыпу з горада Бабруйска: іх сям'ера хлопчыкаў ды трое дзяўчынак, ужыўшыся ў ролі фігурыстаў, “выпісвалі” такія піруэты! “Некаторыя ж на канькі сталі ўпершыню, а не баяцца — красуюцца”, — усміхаецца Людміла. Здзіўляць дарослых малых ўмеюць: штогод ладзяць спектаклі, канцэрты, разыгрываюць сцэны, вяселья гульні-конкурсы праводзяць. І гэта — адна з пераднавагодніх традыцый у доме Рубанаў, да якой заўжды рыхтуюцца. Дзеці разам з бацькамі ўпрыгожваюць вялікі двухпавярховы дом, ёлку. Ахвотна дапамагаюць маме гатаваць ежу. “Усе мае хлопчыкі ды дзяўчынкі вельмі добрыя кухары, — хваліцца Людміла. — У хлопцаў, якія ўжо ажаніліся, жонкі ўвогуле не гатуюць: сыны ўзялі гэта на сябе. І добра ў іх атрымоўваецца. Смачна!” Кацярына Віткоўская, прыёмная дачка Рубанаў, стала мастачкай,

Цікава дзецям у майстэрні Дзеда Мароза і Снягуркі

сама ўжо выкладае мастацтва ў Цэнтры творчасці Ленінскага раёна Бабруйска. А 12-гадовы Уладзік так цудоўна шые: талент!

Шмат гадоў запар перад Новым годам прыязджае гэтая вялікая дружная сям'я ў Мінск на святы, што ладзіць Беларускае дзіцячы фонд. А дабрачыннай акцыі Фонду “Нашы сэрцы — дзецям” споўнілася ўжо 27 гадоў. “Раней бывалі з дзецьмі на экскурсіі ў Нацыянальнай бібліятэцы, на спектаклях у Палацы Рэспублікі, — згадвае Людміла. — Прадстаўнікі Фонду стараюцца пераўтварыць пераднавагодні час у казку, здзіўляць і парадаваць гасцей. І мы ім за тое вельмі ўдзячны!”

На гэты раз праходзіла свята ў Лядовым палацы Спецыялізаванай дзіцяча-юнацкай школы алімпійскага рэзерву па фігурным катанні на каньках. І паўдзельнічалі

ў ім 65 хлопчыкаў і дзяўчынак з 10 дзіцячых дамоў сямейнага тыпу з усёй краіны. На лёд выйшлі й Дзед Мароз са Снягуркай. А пасля прадстаўлення юныя фігурысты, выхаванцы школы, праводзілі для гасцей-аднагодкаў майстар-класы.

“Сёлетняе свята мы зрабілі дынамічным і вельмі эмацыйным, — расказвала мне прадстаўніца БДФ Юлія Капцэвіч. — Хацелася, каб дзеці не проста паглядзелі прадстаўленне-казку, але й паўдзельнічалі ў ёй”. А што задуманае ўдалося — было бачна й па вачах, што свяціліся радасцю, і па разгарачаных, шчаслівых тварах дзяцей. Былі яшчэ шматлікія конкурсы ды гульні, і, канешне ж, падарункі. Цацкі, цукеркі, печыва — усяго было ўдосталь. А падарункі на Новы год рыхтавалі для дзяцей і бацькі-выхавальнікі. “Кож-

Майстар-клас ад старэйшых сяброў

нага хлопчыка і дзяўчынкі будзе чакаць пад ёлкай сюрпрыз, — дзялілася планами Ларыса Калінкіна з горада Кіраўска Магілёўскай вобласці. — Ні з чым не параўнальнае тое пачуццё: бацьчы шчасліваю ўсмешку дзіцяці”. Шматдзетная маці казала, што Новы год у іх сям'і — самае чароўнае свята. І падрыхтоўка да яго адпаведная: кожнае з 28 акон упрыгожана папяровымі сняжынкамі, а ўвесь дом — у самаробных шарах ды гірляндах. Дзеці шыюць сабе касцюмы, і ў Навагоднюю ноч пераапрацоўваюць хто ў Снягурку, хто ў Пятрушку, хто ў вясёлага Гнома. Ужо даўно склалася свая святачная традыцыя і ў гэтым доме: кожны гатуе там сваё асабістае блюда. “Уявіце сабе: чацвёра сваіх і сям'ера прыёмных дзяцей — усяго адзінаццаць, — радуецца Ларыса Калінкіна. — Так што адзінаццаць розных страў будзе на святачным сталі! Прычым дзеці штараз апрабуюць новыя рэцэпты”.

А яшчэ пад Новы год у кожным з дамоў сямейнага тыпу, якіх па

краіне ўжо 276 (і 43 з іх — у праграме “Цёплы дом” Беларускага дзіцячага фонду), сустракалі сваіх “выпускнікоў”. “Дзверы заўсёды адчынены для ўсіх маіх 36 дзяцей, іх мужоў-жонак, дзяцей”, — кажа Людміла Рубан. Больш за 20 дзяцей выпусціла ў вялікі свет і Ларыса Калінкіна, сярод якіх ёсць урачы, педагогі, будаўнікі..

За адным святачным сталом збіраліся пад Новы год 23 чалавекі ў дзіцячым доме сямейнага тыпу ў гарпасёлку Плешчаніцы, што ў Лагойскім раёне. Сярод іх як сям'ера хлопчыкаў і дзяўчынак, якіх сёння выходваюць Наталля і Віталь Канановічы, так і тыя, хто ўжо са сваімі сем'ямі завіталі на свята ў бацькоўскі дом. “У мяне вялікая дружная сям'я, — прызнаецца Наталля. — Спадзяюся, дзеці скажуць, што й шчаслівая. Вельмі рада, што менавіта так склаўся мой лёс. Я цяпер не толькі шматдзетная маці, але й многаўнукавая бабуля!”

Лядовае свята ў Мінску было толькі пачаткам акцыі “Нашы сэрцы — дзецям”. З святачнымі праграмамі, падарункамі, добрым настроём прадстаўнікі Беларускага дзіцячага фонду наведвалі дзіцячыя аддзяленні мінскіх бальніц і стваралі там для маленькіх пацыентаў сапраўдную навагоднюю казку.

РАЗАМ

Вечарына ў стылі этна

Беларускі гурт “Спадчына” з Латвіі паўдзельнічаў у цікавай імпрэзе, што ладзілася ў горадзе Глыбокае

Повазі з Бацькаўшчынай у беларусаў Даўгаўпілса мацнеюць з кожным годам. Вось і напрыканцы лістапада наша харавая капэла “Спадчына” з Даўгаўпілскага Цэнтру беларускай культуры наведвала Віцебшчыну, горад Глыбокае. Там паўдзельнічалі мы ў этнавечарыне: так рэалізуецца мясцовая ініцыятыва “Стварэнне віртуальных падарожжаў па гісторычна-культурнай спадчыне рэгіёну”. Гэта толькі частка міжнароднага праекта “Садзьянне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь”, які фінансуюць сумесна Еўрасаюз і Арганізацыя Аб'яднаных Нацый.

Нас хораша віталі на Бацькаўшчыне. Супрацоўнікі Глыбоцкага гістарычна-этнаграфічнага музея падрыхтавалі этнавечарыну, назву якой далі мудрую: “Госць не госць — а гаспадару радасць”. Што ж, гасцей у беларусаў любяць, на гарнаровае месца саджаюць, смачна частуюць. На гэты раз у этнавечарыне паўдзельнічалі Народны тэатр фальклору “Цярэшка” з Глыбокага, гурт народнай музыкі й песні “Заранка” з Паставаў, аўтэнтчны дзіцячы гурт

“Крынічанька” і дзіцячы ансамбль лыжачнікаў (адпаведна з мясцовых аграгарадкоў Псуя і Ламашы), замежныя госці — наша харавая капэла “Спадчына”.

Спачатку мы ўсе размясціліся па коле на лаўках у вялікай зале Дома культуры, і было знаёмства: хто ды што. Вядучыя з Тэатра фальклору “Цярэшка” Наталля Нікіфаровіч і Дзмітры Крывёнак запрашалі гасцей у гульні-танцы: пакажыце, на што здатныя. Паказалі майстэрства гурты з Беларусі. Акцёр Барыс Заяц у ролі шляхціца Быкоўскага запрашаў гасцей спяваць любімыя песні, прыпеўкі, танчыць старадаўнія танцы. І ўрэшце можа чалавек сто ўтварылі два карагоды, пад гармонік пайшлі па зале. Музыка спынялася, і тады “суседзі” віталі адзін аднаго, знаёміліся і распавядалі, адкуль прыехалі.

Потым пайшлі народныя гульні: “У рэмна”, “У таўкача”, “Хто каго любіць”. Танцавалі ўсе, шмат і з задавальненнем: польскі “Абэрак”, польку “Ойру”, “На рэчаньку”, “Каробачку”. У перапынках між танцамі ды гульнямі паказвалі майстэрства ўсе калектывы ўдзельнікі этнавечарыны. Пад

“ВЕСНІК ГЛЫБОЧЫНЫ”

На этнавечарыне ў Глыбокім

годдзя. Шмат цікавага мы даведаліся й пра мясцовыя рамёствы (вязанне, ткацтва, пляценне кошыкаў). А некаторыя стравы беларускай нацыянальнай кухні госці ведаюць ужо й на смак, і духмяны іх водар помніцкі — бо згатавалі нам пачастунку з натуральных прадуктаў. Марына Хлор, дарэчы, давала майстар-клас па вырабе “Маслянага барана”, пакаштаваць якога можна толькі на Глыбочыне: страву ўнесена ця-

Масляны баран з Глыбочыны

чудоўную народную беларускую музыку яе гаспадары дэманстравалі нацыянальнае адзенне жыхароў Глыбочыны канца XIX — пачатку XX ста-

пер у Дзяржаўны спіс гістарычна-культурных каштоўнасцяў Беларусі.

Наш гурт “Спадчына” выконваў беларускія народныя песні “Ночка цёмная”, “У садзе гуляла”, “Гары, касцёр”, латышскія народныя “Nāk, rudentinis” і “Šeit ir Latvija”, якія падхапіла ўся зала. Саліст Віталь Міхайлоўскі пад гітару выканаў “Калыханку для душы”, чым выклікаў авацый слухачоў. “Спадчына” паказала і латышскі карагод пад музыку песні “Bēdu manu, lielu bēdu”, які дапамаглі яго развучыць усім удзельнікамі этнавечарыны. Так што рознабаковая была праграма — сапраўднае свята для ўсіх. Мы ж яшчэ раз пераканаліся, наколькі багатыя нашы народныя традыцыі, як уважліва, беражліва зберагаюць гістарычна-культурную спадчыну на Глыбочыне.

Нехта спытае: як удалося харавой капэле “Спадчына” паехаць у Глыбокае? Сакрэт прасты: Даўгаўпілскі Цэнтр беларускай культуры падпісаў Пагадненне аб супрацоўніцтве з аддзелам ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Глыбоцкага райвыканкама. Так што раім усім беларускім суполкам, што зацікаўлены ў творчых кантактах з Бацькаўшчынай, такім досведам скарыстацца.

Яніна Юзэфовіч, кіраўніца ансамбля “Спадчына”

ІНІЦЫЯТЫВА

Спявалі пра герояў, пра Айчыну

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Потым змагаўся беларус на Паўночна-Заходнім, Заходнім, Калінінскім франтах... Вайну закончыў гвардыі маёрам, пераехаў жыць у Куйбышаў, куды была эвакуавана сям'я. У 57-м у званні палкоўніка быў звольнены ў запас". Кацярына кажа, што да 1986 года яе дзядуля жыў, працаваў, выхоўваў дзяцей і ўнукаў. Дарэчы, яго малодшы сын Уладзімір пайшоў па слядах бацькі: стаў афіцэрам. І такіх сямейных гісторый шмат. Прычым якраз у ваеннае ліхалецце, а таксама ў цяжкі пасляваенны час дзясяткі тысяч беларусаў аказаліся далёка ад Бацькаўшчыны. Цесна звязаныя й сёння лёсы многіх з іх з шматнацыянальнай Самарскай зямлёй. Як вядома, шэраг прамысловых прадпрыемстваў Мінскай, Віцебскай і Магілёўскай абласцей былі эвакуаваны ў Куйбышаў, які восенню 41-га па рашэнні Дзяржакамітэта Абароны стаў запасной сталіцай СССР.

І Беларусь для ураджэнцаў Самарскай вобласці — блізкая і родная. Больш за паўмільёна куйбышаўцаў змагаліся на франтах Вялікай Айчыннай, большасць з іх удзельнічалі ў вызваленні Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў. На беларускай зямлі цяпер — 6184 пахаванні валжан. Ведаючы пра тое, моладзевая аддзяленне суполкі "Руска-Беларускае

Беларускі вакальны ансамбль "Сузор'е" з Самары, якім кіруе Алена Кірылашава

Братэрства 2000" рэалізуе важны, сацыяльна значны праект: складаецца Рээстр воінаў, якія пайшлі ў войска з Куйбышаўскай вобласці ды загінулі, абараняючы і вызваляючы Беларусь, пахаваны ў беларускай зямлі.

Унукі, праўнукі герояў нясуць далей эстафету памяці. Тое бачна было й на мерапрыемствах фестывалю. А 9 снежня 2017 года ў Доме культуры "Победа" гарадской акругі Самара прайшоў вялікі канцэрт яго лаўрэатаў. У фае гасцей сустракала моладзь у нацыянальных касцюмах, знаёміла з выставай "Героічэскі вклад народаў у Великую Победу". Песняй "О героях былых времён..." з вядомага кінафільма "Афіцэры" праграму адкрыў заслужаны беларускі вакальны ансамбль "Каданс". На гэты раз у складзе салістак спявалі як заснавальніца калектыву Алена Кірылашава, так і яго цяперашняя мастацкая кіраўніца Іна Сухачэўская. Памяць тых, хто загінуў на палях бітваў, ушанавалі Мінутаі маўчання. Арганізатараў фестывалю, яго лаўрэатаў, гледачоў віталі прадстаўнікі Адміністрацыі гарадской акругі Самара, Дома дружбы

народаў і нацыянальных суполак вобласці.

У канцэрце гучалі песні, якія ўжо даўно сталі вядомымі, да таго ж маюць высокі статус праваднікоў у свет Памяці. Сярод іх — песня "Журавлі", якую шчыра і душэўна выканаў Артур Паталаха з Культурнага цэнтра "Дагестан". А вядомую беларускую песню "Чатыры сыны" спяваў ансамбль "Каданс". Словы з яе: "Чатыры сыны не прыйшлі да матулі з вайны/ Чатыры сыны, ўся надзея і ўцеха матулі/ Старэнькай і зараз здаецца, што прыйдуць дахаты яны/ Абдымуць, да сэрца прытуляць...". На канцэрце згадвалі: у Самарскай вобласці, у пасёлку гарадскога тыпу Аляксееўка гарадской акругі Кінэль, усталяваны Мемарыяльны комплекс сямі братаў Валодзічкіных. Гэта і помнік салдацкай маці, у якой вайна забрала ўсіх дзевяці сыноў: шасцёра загінулі на фронце, трое пазней памерлі ад ран. Іх маці, Праскоўя Ерамеёўна, не дачакалася вяртання траіх апошніх сыноў, памерла — сэрца не вытрымала страт... І ў Беларусі ёсць падобны помнік Маці. У горадзе Жодзіне ўсталяваны Манумент у гонар

маці-патрыёткі Анастасіі Фамінічны Купрыянавай, чые пяцёра сыноў загінулі на франтах Вялікай Айчыннай.

Хораша гучала песня "Самарский край" — яе спяваў народны чувашскі ансамбль песні і танца "Самар ен". Юная спявачка Сафія Бяшчэтнава запамнілася песняй "Прадэдудка", сямігадовы Мацвей Малінін цудоўна выканаў знакамітую "Три танкіста". Былі ў канцэрце харэаграфічныя кампазіцыі. Усяго ж — 26 лепшых нумароў лаўрэатаў фестывалю. Паўдзельнічалі ў ім творчыя калектывы, салісты ад беларускай, грузінскай, армянскай, чувашскай, казахскай, дагестанскай, асяцінскай, башкірскай ды іншых этнасуполак вобласці.

Таксама школы — агульнаадукацыйныя і музычныя — падрыхтавалі цікавыя нацыянальныя і патрыятычныя нумары. А фінальную песню-пажаданне "Это надо сберечь" сумесна спявалі два беларускія вакальныя ансамблі — "Сузор'е" і "Каданс". Завяршыўся канцэрт урачыстай цырымоніяй узнагароджання лаўрэатаў.

ВЕСТКІ

Карані родавай памяці

Іван Іванаў

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў прапануюць увесці "пасведчанне суайчынніка" для выхадцаў з Беларусі, якія цяпер жывуць за межамі краіны, а таксама для іх нашчадкаў

Інфармацыя пра новаўвядзенне з'явілася ў інтэрнэце. Мяркуем, на гэты конт выкажуцца чытачы газеты "Голас Радзімы". Многія з беларусаў замежжа, бываючы на Бацькаўшчыне, ужо не раз гаварылі: эх, быў бы дакумент, які пацвярджае ў родным краі "роднасны" іхні статус, ці то "карта беларуса", якая дае ўладальніку пэўныя прывілеі. Ды тое былі толькі пажаданні. На сайце БЕЛТА старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах Валерый Варанецкі патлумачыў, што "пасведчанне суайчынніка" не варта параўноўваць з картай паляка, іншымі падобнымі дакументамі. "Ідэя закладзена іншая. Яна ў тым, каб умацаваць духоўную сувязь выхадцаў з Беларусі з гістарычнай Радзімай", — сказаў ён. Гаворка, засяроджвае ўвагу, ідзе не толькі пра дыяспору, але й пра тых, чые далейшыя продкі жылі на тэрыторыі сучаснай Беларусі.

Валерый Варанецкі прыводзіць такі факт: каралева Бельгіі Мацільда — з нашых, яна са шляхецкага роду Сапегаў. І такіх людзей, як вядома, шмат па ўсім свеце. "Хочацца іх аб'яднаць вакол Беларусі, каб у людзей было разуменне, што тут іх карані", — дадаў дэпутат. Чакаецца, што ва ўладальнікаў "пасведчання суайчынніка" будуць пэўныя прэферэнцыі: напрыклад, магчымасць уехаць у Беларусь без візы.

СВЕТ МАСТАЦТВА

Гукі чароўных флейтаў

Эла Дзвінская

Мінскі квартэт "Brevis" адзначыў 20-гадовы юбілей святочным канцэртам

Павел Сурагін выкладае музыку, ён і кіраўнік квартэта блокфлейтаў "Brevis". Сваёй апантанасцю музыкой, адданасцю ёй многіх далучае да прыгажосці класічных твораў. Павел закончыў Мінскі інстытут культуры й мастацтва ў 90-я, прыйшоў працаваць у 13-ю мінскую сярэднюю школу, дзе стварыў для вучняў клас флейты. У 1997-м па прыкладзе Андрэя Канстанцінава, кіраўніка ансамбля "Контрданс" з Баранавічаў, заснаваў з вучнямі музычны гурт "Brevis". Калектыв адзначыў 20-годдзе і прадставіў слухачам юбілейны канцэрт. Цяпер у складзе квартэта граюць дзве ўзроставыя групы.

Першы поспех прыйшоў да Паўла Сурагіна і яго выхаванцаў у 2002-м на фестывалі "Славянскі базар у Віцебску". І 2006-ы быў надзвычай плённы для артыстаў. Яны сталі лаўрэатамі Нацыянальнага тэлефестывалю "Сузор'е надзеі", лаўрэатамі І прэміі міжнароднага конкурсу камерных ансамбляў імя М.-К. Агінскага. Тады ж калектыв атрымаў грант Спецыяльнага фонду Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі — каб набыць музінструменты, з якімі музыкі й цяпер выходзяць да публікі.

У 2010-м квартэт "Brevis" выступаў на Рэспубліканскім фестывалі да 600-годдзя Грунвальдскай бітвы.

У 2012-м быў Гран-пры на Міжнародным фестывалі "Кубак Еўропы", лаўрэатства на фэсце

узнёслыя мелодыі гралі яны для слухачоў Паставаў, Віцебска і Міра, гарадоў Польшчы і Нямеччыны.

Віртуозныя музыкі выконваюць складаныя творы, пісанья для фартэпіяна, аргана, клавесіна і адап-

Квартэт "Brevis" грае ў галерэі "Універсітэт культуры"

старадаўняй музыкі ў замку Мальбарк. У 2016-м гурт з поспехам выступіў у Маскве, а ў лютым 2017-га года стаў дыпламантам агульнапольскага конкурсу ансамбляў старадаўняй музыкі, атрымаў прэмію Belbrend. Флейтысты з поспехам бяруць удзел у фестывалях старадаўняй музыкі: "Сузор'е надзеі", "Мірскі замак", "Меч Лідскага замка", "Музыка беларускіх сядзібаў" і ў рыцарскіх фэстах. Вытанчаныя,

таванья для блокфлейты. Гучаць творы Баха, Гендэля, Моцарта, Куперэна і сучасных кампазітараў. І яшчэ такую музыку стваралі прыдворныя кампазітары караля Стэфана Баторыя. На хвалях мелодый слухачы ўяўляюць сабе, як пад гукі флейты, лютні, дуды, скрыпак і свірэляў у палацах Слуцка, Нясвіжа, Ружанаў і Слоніма на балях у ВКЛ танчыла беларуская шляхта й еўрапейскія арыстакраты.

Квартэт ужо выпусціў 6 кампакт-дыскаў. Саюз музычных дзеячаў Беларусі ўзнагародзіў гурт "Brevis" ганаровай граматай за высокі ўзровень майстэрства і папулярызацыю твораў класікі.

Павел Сурагін расказаў мне, з чаго пачынаў працу: "У мяне былі дзеці, якім была цікавая старадаўняя музыка. Даводзілася ўсё рабіць самастойна: набываць інструменты за свой кошт, шыць касцюмы, выбіраць творы, якія падабаюцца, адаптаваць іх... У Беларусі не было яшчэ класа блокфлейтаў, як і нотнага матэрыялу. Калі дзеці выйшлі на сцэну ў старадаўніх строях і бярэтах, калі зайгралі на флейтах музыку Гендэля — уражанне было непаўторнае!".

Цяпер у старэйшы склад ансамбля ўваходзяць яго былыя вучні, якім па 21-27 гадоў. Паказваюць высокі ўзровень майстэрства. Аляксей Ладзік закончыў Беларускаю Акадэмію музыкі, працуе ў Музычным тэатры. Аляксей Чарнавокі — у Вялікім тэатры. Канстанцін Алехна і сын Паўла, Уладзіслаў, працуюць праграмістамі. Інтэлектуальны па родзе заняткаў, яны маюць вялікі канцэртны досвед выканаўцаў: часам гралі па 7-10 канцэртаў на месяц.

Музыкі з малодшага складу гурта, прадаўжае апавед Павел Сурагін, вучацца ў школе: "Калі малому цікава, то ён з ахвотай бегае на рэпетыцыі

Павел Сурагін

— хоць па сем разоў на тыдзень. Са старэйшым складам гурта ў нас быў менавіта вось такі графік рэпетыцый, а цяпер — 4-5 разоў на тыдзень. Такія таленавітыя дзеці як, напрыклад, Антон Стасюк, выдатна валодаюць флейтай. Па віртуознасці яны пераўзыходзяць дарослых. Я ганаруся Лізай Федасеенкай, Даніілам Харлапам ды іншымі".

Квартэт "Brevis" — надзвычай мабільны гурт. Некалькі разоў яго запрашаў на свае мерапрыемствы маэстра Міхаіл Фінберг. Артысты шмат вандруюць: Люксембург, Польшча, Літва, Арабскія Эміраты, Паўднёвая Карэя, не аднойчы гастралівалі ў Германіі. Немцам, удакладняе Павел, такая музыка вельмі даспадобы: "Бывае так: сёння граем у Навагрудку, заўтра — у Вільнюсе, паслязаўтра — у Варшаве. Альбо ў Германіі мы выступалі з раніцы ў Вісбадэне, а ўвечары — у Майнцы".

ТРАДЫЦЫ

Чым кірмаш багаты

100-годдзя Латвійскай Рэспублікі, сувеніры, прысмакі. Вялі гала-канцэрт і ўручалі ўзнагароды кіраўніца Цэнтра беларускай культуры Жанна Раманоўская і арганізатар культурных мерапрыемстваў ЦБК Ірына Апэйнанэ. І яшчэ было ўшанаванне пераможцаў штогадовага конкурсу даследчых работ “Беларусы Латвіі: мінулае і сучаснасць”. Ініцыятар конкурсу, дэпутат Сэйма Алена Лазарава і старшыня Саюза беларусаў Латвіі Валянціна Піскунова віншавалі пераможцаў, сярод якіх — 12 прадстаўнікоў Латгаліі! Паездкай у Брусэль ўзнагароджаны лаўрэаты конкурсу, актывісты дыяспары.

Заўважу: якраз фестываль “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе” фактычна завяршаў восеньскі марафон Дзён беларускай культуры ў Латвіі. А сам фэст па традыцыі завяршыўся спяваннем песні-гімна “Беларускі дом”. Зала падпявала стоячы, і ў многіх на вачах блішчалі слёзы.

Дабром падзяліцца

Суботняй раніцай 25 лістапада гасцявыя гурты “Беларускага кірмаша ў Даўгаўпілсе” наведвалі Даўгаўпілскі тэрытарыяльны цэнтр сацабслугоўвання пенсіянераў, далі там дабрачынны канцэрт. На працягу гадзіны фольк-шоу-балет “Альянс” і дуэт з Беларусі, вакальны жаночы гурт “Купава” з Эстоніі радалі сваімі песнямі, танцамі гледачоў, якія цёпла сустрэлі артыстаў. Кіраўніца культурных праектаў пансіяната Валянціна Плонэ дзякавала ўсім за выдатнае выступленне, а нашаму ЦБК — за плённую супрацу. Потым для замежных гасцей Даўгаўпілса была экскурсія па горадзе і яго беларускіх мясцінах, яны наведвалі Арт-цэнтр М. Роткі.

Маюць гонар мастаки

25 лістапада ў нашым ЦБК у плыні фестывалю “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе” адкрылася выстава карцін Аб’яднання беларускіх

мастакоў Балтыі “Маю гонар”. Гэта жывапісныя і графічныя работы, фота і аб’ёмны лубок. Усяго дэманструюцца творы 16 прафесійных мастакоў. Хто яны? З Латвіі — Вячка Целеш, Анатоль Ермаковіч,

Надзея Ізьянева, Ірына Караль, Алена Лаўрынович, Аліна Літвіненка, Васіль Малышчыц, Ганна Пэйпіна, Алена Раманенка, Алена Ціхамірава, Ірына Трумпель-Сабалеўская, Галіна Жалабоўская і Пётр Худабчонак. Са Швецыі — Кацярына Озберга. З Эстоніі — Маргарыта Астрамава і Людміла Прыбыльская. Дарэчы, пяцёра з тых твораў былі на адкрыцці выставы.

Нагадаю: у 2016-м суполка “Маю гонар” да свайго юбілею зладзіла выставу ў Даўгаўпілскім мастацка-краязнаўчым музеі, а цяпер — і гасцінны Цэнтр беларускай культуры прымае знакавы праект. Пра тое казаў Вячка Целеш, нязменны кіраўнік суполкі,

кавалер Ордэна Трех Зорак Латвіі, заснавальнік Беларускай школы ў Рызе й першага ў Латвіі Таварыства беларускай культуры “Сьвітанак”. Ён высока ацаніў наш гала-канцэрт, станоўча гаварыў пра інтэграцыйную палітыку Латвіі, пажадаў ЦБК далейшых поспехаў — і развіцця. У прыватнасці, ён пажадаў нам, каб стала явай Беларускае школа ў Даўгаўпілсе. Што ж, ідэя — цудоўная, да таго ж мы й самі пра такое думаем, так што ёсць над чым працаваць.

Вячка Целеш піша кнігу пра мастакоў беларускага паходжання, якія працавалі ў Латвіі ў розныя гады. Інфармацыя пра Пятра Мірановіча, Аркадзя Салаўёва, Аляксандру Бяльцову, Дзмітрыя Гадзіцкага-Цвірко і Міхаіла Калініна прадстаўлена — асобным стэндам — на выставе. Многія з названых мастакоў звязаны з Латгаліяй, Даўгаўпілсам. Як выказаўся аўтар будучай кнігі, “хай дух мастакоў мінулых гадоў лунае ў гэтых сценах”. Адкрыццё выставы завяршылася віншаваннем мастакоў, выступіў вакальны гурт “Купалінка”. Цяпер экспазіцыя мастацкай суполкі “Маю гонар” яшчэ адкрыта ў Цэнтры беларускай культуры: да 25 студзеня.

На заканчэнне гэтых нататкаў варта нагадаць, што VII Міжнародны фестываль народнай культуры “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе” ладзіў наш Цэнтр беларускай культуры ў супрацы з

Упраўленнем культуры, Цэнтрам латышкай культуры, Генконсульствам Беларусі ў Даўгаўпілсе і Амбасадай Беларусі ў Латвіі. Наш фэст засведчыў, як хораша працуе народная дыпламатыя на ўзроўні гарадоў-пабрацімаў Даўгаўпілса і Бабруйска і заключаных пагадненняў аб супрацы паміж ЦБК і аддзеламі культуры беларускіх гарадоў Браслава, Мёраў, Глыбокага, Беларускай культурным цэнтрам “Крок” літоўскага Вісагінаса. Мы дзякуем за падтрымку ўсім добрым людзям, у супрацы з якімі свята ў нас атрымалася такім яркім, пазітыўным. Сюжэт навін ЛТВ пра “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе” можна пабачыць у інтэрнэце: <https://youtu.be/oSm-2RYctBY> Асаблівыя словы падзякі адрасуем артыстам і адданым гледачам: некаторым жа давалося прастаяць канцэрт! Выбачайце, сябры, за нязручнасці. Сёлета мы плануем з нашым кірмашом вярнуцца ў звыклую і прасторную залу Палаца культуры, дзе месца хопіць усім. Там і правядзем фэст пад знакам 100-годдзя Латвійскай Рэспублікі на тэму “Куфар беларускіх скарбаў”.

Жанна Раманоўская,
кіраўніца Цэнтра беларускай культуры, г. Даўгаўпілс

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Смакі з Бацькаўшчыны

У расійскім горадзе Кургане адкрыўся магазін “Белорусские продукты”

Новы магазін, па вуліцы Гогаля, 53, курганцы пазнаюць і па адпаведнай шыльдзе, і па беларускім арнаменце, які ўпрыгожвае ўваход і дапаўняе інтэр’ер гандлёвай залы. Месца зручнае: на цэнтральнай плошчы абласнога цэнтра, непадалёк ад кінатэатра “Россия”. Індывідуальны прадпрымальнік Пётр Шмараў, які наладзіў гандаль, прызнаўся, што там свядома створаны “савеці” знешні выгляд з даданнем нацыянальнага беларускага каларыту. Мяркуе, для людзей старэйшага пакалення такія антураж нагадае пра мінулае, а моладзь тут зможа даведацца, якога смаку й якасці былі раней прадукты харчавання.

На прылаўках — розныя

каўбасныя вырабы, соўсы, прыправы, у тым ліку хрэн, ёсць саланіна, сыры, малочныя прадукты: малако, кефір, смятана, ёгурты. Усё — вышэйшай якасці, без ГМА і дадаткаў. Ёсць цукеркі, шакалад, вафлі. Асаблівы гонар Пятра Шмарава — сапраўдны беларускі хлеб: аржаны і белы.

Як жа з’явілася ідэя такой крамы? Сям’я Пятра Уладзіміравіча прадае касметыку, і для папаўнення асартыменту яго жонка заключыла прамы кантракт з вытворцамі з Беларусі — кампаніяй “Iris Cosmetic”. Па прадукцыю яна спачатку паехала сама, прывезла з Беларусі гасцінцы — некаторыя прадукты. Муж паспрабаваў, і яму

У новым магазіне

вельмі спадабаліся. З часам у Кургане пачалі з’яўляцца выставы-кірмашы беларускіх прадуктаў, іх зауральцы расмакавалі. А калі ёсць попыт, то з’явілася й прапанова — пасля таго, як Шмараў пазнаёміўся са старшынёй Нацыянальна-культурнага цэнтра беларусаў Зауралля “Батькавічана” Людмілай Урванцавай. Яна

дапамагла “звесці масты” з аддзяленнем Пасольства Беларусі ў Расіі ў Екацярынбурзе, з дзелавымі людзьмі ў рэгіёне, у Цюмені. Год прайшоў ад ідэі да адкрыцця крамы, і вось яна ўжо ёсць. Прычым “Белорусские продукты” — гэта ж і сведчанне ўмацавання дружбы паміж дзяржавамі. А паміж вобласцю і Беларуссю падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве.

Людміла Урванцава для стварэння нацыянальнага каларыту прынесла з “Беларускай хаты”, штаб-кватэры суполкі, ручнік, шторы з беларускім арнамантам, нацыянальныя касцюмы. “Сяброўства ўмацоўваць можна і смачнай ежай, — лічыць яна. — Я вельмі задаволена! У канцы кастрычніка ў Курган прывязджала дэлегацыя з Беларусі, у яе складзе былі кіраўнікі буйных прадпрыемстваў, міністр ЖКГ, намеснік міністра сель-

скай гаспадаркі. У нашай “Беларускай хаце” была з імі сустрэча, дзелавая размова. То хай будзе ў яе працяг!”

Адным з першых пакупнікоў магазіна стаў пенсіянер Сяргей Вяроўкін. Кажы: як пачуў пра навіну, то адразу пабег сюды. “Ува мне цячэ беларуская кроў: я ж нарадзіўся пад Бабруйскам! — удакладняе. — Прышоў і кажу: дайце мне самага смачнага. Набраў усяго патрохі, нават кефір купіў! Прывяду яшчэ праўнукаў, бо й яны хочуць убачыць краму, пакаштаваць прадукты з прадзядулевай радзімы”.

Пётр Шмараў плануе развіваць справу, пашыраць асартымент. Калі ўсё складзецца, то й павялічваць колькасць магазінаў з беларускім асартыmentам па горадзе.

Таццяна Макавеева,
г. Курган